

MARIËNBURG

Vereniging van Kritisch Katholieken

Concept-jaarverslag 2022

Inleiding

Het jaar 2022 was in alle opzichten een bewogen jaar: niet alleen vanwege de oorlog in de Oekraïne, maar ook qua geloof en kerk: er waren het indienen van de Nederlandse bijdragen aan het synodale proces, het ad limina-bezoek van de Nederlandse bisschoppen aan Rome, het opheffen van de Stichtingen 'De Roerom' en 'Ondersteuning Kleine Geloofsgemeenschappen (OKG)', het verschijnen van het spraakmakende boek van kardinaal Eijk over huwelijkse liefde en seksualiteit, de aankondiging van het einde (per 1/1/2028) van Woord- en Communiediensten in het aartsbisdom, en het 10-jarig jubileum van het pausschap van Franciscus – om maar eens een paar 'hoogte'punten te noemen tegen de achtergrond waarvan de Mariënburgvereniging haar weg moest kiezen.

Nadat in 2020 en 2021 de Mariënburgvereniging contacten heeft gelegd met geestverwante organisaties als De Roerom, OKG en Bezielid Verband Utrecht (BVU) om te bezien of samenwerking tot versterking van ons aller vrije(re) geluid kon leiden, is in 2022 duidelijk geworden dat dit er grotendeels niet in zat. Wel hebben inmiddels zo'n 170 oud-Roeromabonnees zich als lid of abonnee bij onze vereniging aangesloten.

In het kader van het synodale proces hebben wij werkende de weg ontdekt dat het Netwerk Katholieke Vrouwen (NKV) en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) ook behoorlijk dicht bij ons staan met hun wensen voor veel minder stringente geloofsopvattingen. Deze organisaties bepleiten, net als wij, dat wij als gelovigen en als kerk meer openstaan voor kerkelijke en maatschappelijke vernieuwingen en voor een soepeler, meer compassievolle benadering van de veelkleurigheid en diversiteit in onze huidige samenleving. Ook hebben wij contact gelegd met het Verband van Katholieke Maatschappelijke Organisaties (VKMO) dat een rol poogt te spelen op basis van het katholiek sociaal denken en hebben wij na ampel beraad besloten lid te worden.

In toenemende mate realiseert het bestuur zich dat hardnekkig en luid blijven protesteren tegen klerikalisme en misstanden in de kerk leidt tot een isolement en het doodzwijgen van onze vereniging. Daarmee bereiken wij niets en zal ons geluid (dat moet blijven klinken, toch?) langzaam maar zeker uitsterven. Jongere leden zullen wij hier niet mee aantrekken. Het lijkt echt raadzamer aan te haken bij tendensen en mogelijkheden tot vernieuwing die wij ook buiten onze vereniging bespeuren, niet in de laatste plaats dankzij Paus Franciscus.

WWW.MARIENBURGVERENIGING.NL

Het Fort 29, 5581 AB Waalre | Tel.: 040 - 844 29 67 | secretariaat@marienburgvereniging.nl

RABO Bank: NL77RABO 0329 9215 68 | ING Bank: NL21 INGB 0005 5978 03 | K.v.K. nr.: 40480573

Giften aan de Mariënburgvereniging zijn fiscaal aftrekbaar; de Belastingdienst heeft ons erkend als ANBI instelling onder nr. 0078.51.200

Zoals wij schreven in onze uiteindelijke bijdrage aan het synodale proces: ons geloof is een instrument om de ziel weer terug te brengen in de samenleving. Ook al is ons ledental en onze actieradius beperkt, laten we blijven werken aan onze opdracht en uitdaging om ons geloof te versterken, uit te dragen en het handen en voeten te geven in de wereld om ons heen. Het afgelopen jaar hebben wij drie persberichten uitgebracht: eenmaal over onze bijdrage aan het Synodale Proces eind mei, eenmaal na afloop van onze ledenvergadering begin juli en eenmaal na afloop van het bisschoppelijke ad limina-bezoek in november.

Daarnaast willen wij onze trouwe en zeer betrokken leden blijven bedienen: met ons Magazine en door het organiseren van bijeenkomsten, al dan niet online: zo lang onze financiële middelen dit toelaten en wij voldoende bestuursleden kunnen vinden om de vereniging draaiende te houden. Daarnaast pogen wij onze website actueler te maken en te houden.

ALV

Op 2 juli 2022 was onze algemene ledenvergadering in de Amershof in Amersfoort. Er waren zevenendertig leden aanwezig. Na een inleiding van onze voorzitter, werd de agenda doorgenomen en na de nodige vragen en toelichting werden het verslag van de ALV 2021 en het inhoudelijk jaarverslag goedgekeurd. Hetzelfde gold voor de jaarrekening (“zonder bedenkingen”).

Na de lunch begon het middagprogramma: een boeiende lezing van ds. Bram Grandia. Hij sprak over en in het verlengde van “Kerk en Vrede”.

Het synodale proces

Het eerste halve jaar van 2022 heeft in hoge mate in het teken gestaan van het synodale pad van Paus Franciscus – de raadpleging van vooral ook de leken in de Kerk over ons geloof en de kerk. Na twee consultatierondes onder de leden (per e-mail) is de definitieve versie tot stand gekomen. Deze is, met het oog op ‘Rome’, ook in het Engels vertaald. Daarbij is, binnen de limiet van twee pagina’s, geprobeerd om zo veel mogelijk recht te doen aan de suggesties en reacties van de tientallen leden die aan de gedachtenvorming hebben bijgedragen.

Onze bijdrage is allereerst via Mgr. De Korte aangeboden aan de Nederlandse kerkprovincie. Hierover heeft ook afstemming plaats gevonden met de secretaris van het Netwerk Katholieke Vrouwen (NKV) dat ook een eigen rapport had opgesteld. Daarnaast hebben wij, net als het NKV, onze reactie ook rechtstreeks naar Rome opgestuurd. Overigens is het synodale proces in Nederland niet erg goed van de grond gekomen: in veel bisdommen was de deelname slechts marginaal, mede door geringe belangstelling en/of bereidheid bij parochies en/of pastores.

Geloofsgesprekken

In 2022 hebben een aantal online-geloofsgesprekken plaatsgevonden onder leiding van bestuurslid Walther Burgering. Deze bouwden voort op het synodale proces. Aan deze gesprekken namen steeds ca. twintig leden actief deel, voor een groot deel steeds dezelfde.

Rituelen in de eredienst

In 2020 had het bestuur het plan opgevat een serie van drie regionale seminars te organiseren, om te bezien of het zou werken als de vereniging meer de regio in zou gaan en of dan meer leden zouden deelnemen dan in een landelijke bijeenkomst in het midden van het land. De keuze was daarbij gevallen op het thema 'Rituelen in de eredienst', op Andries Govaert als inleider en op Hattem, Den Haag en Roermond als locaties. Vanwege 'corona' zijn de bijeenkomsten een aantal malen uitgesteld. Uiteindelijk heeft de bijeenkomst in Hattem plaatsgevonden op 11 november 2011 (met vooral niet-leden als deelnemer), is die in Den Haag geschrapt vanwege een te geringe interesse en heeft die in Roermond doorgang gevonden op 18 juni 2022 (ruim twintig deelnemers). Al met al lijkt het idee van regionale bijeenkomsten niet erg levensvatbaar.

Mariënborg Magazine

Sinds jaar en dag is *Mariënborg Magazine* een van de visitekaartjes van de vereniging. Het magazine verschijnt vijf keer per jaar en wordt uitgegeven door Mariënborg, maar heeft een onafhankelijke redactie die haar eigen keuzes maakt. Momenteel bestaat de redactie uit zes redactieleden en een eindredacteur. Er wordt gemiddeld een keer per maand vergaderd (onder leiding van Henk Baars), via Zoom, om de inhoud van komende nummers te bepalen en de voortgang in de gaten te houden. Een of twee keer per jaar zijn er 'live'-vergaderingen in Delft.

Qua inhoud probeert de redactie steeds weer nieuwe – en zo mogelijk actuele – onderwerpen aan te snijden, meestal op het raakvlak van kerk en maatschappij, rekening houdend met onze lezers en de beleids- en aandachtspunten van Mariënborg. Een deel van de artikelen wordt geschreven door redactieleden, maar er wordt ook bewust gezocht naar externe auteurs voor diverse onderwerpen. Deze verlenen meestal 'om niet' hun medewerking.

Dat het magazine in hoge mate wordt gewaardeerd, hoort de redactie met enige regelmaat van lezers, in persoonlijke gesprekken of via e-mail. Die waardering heeft zeker te maken met de fraaie opmaak en vormgeving, die jarenlang werd verzorgd door Nancy van den Brand en sinds januari 2023 is overgenomen door Hetty Hairwassers.

Samenwerking met derde partijen

Evenals in de voorafgaande jaren, is de Mariëburgvereniging in 2023 actief betrokken geweest bij 2of3bijEEN, het netwerk van geloofsgemeenschappen in onafhankelijke en vrije opstelling.

Het bestuur zocht naar verbreding en dacht daarbij onder meer aan OKG (stichting Ondersteuning Kleine Geloofsgemeenschappen), maar deze stichting is eerder dit jaar opgeheven.

Daarnaast bestond het plan om samen met (o.a.) Beziëld Verband Utrecht een grote bijeenkomst te organiseren, maar die is verschoven naar het najaar van 2023.

Internationale contacten

Het meest internationale netwerk waar we lid van zijn is IMWAC. De bijeenkomsten van het coördinatieteam beperken zich tot zoomsessies. Daar kwam heel veel voorbij, samenhangend met de synode. Vooral de Duitsers zijn daar heel actief in. Vanuit Nederland bleek er weinig te melden dat enigszins tot de verbeelding kon spreken. Voor de meesten is het een onduidelijk proces dat in de Nederlandse media vrijwel geen aandacht krijgt. Het netwerk wordt wel geplaagd door ouder wordende vertegenwoordigers en soms overlijdens van belangrijke leden. Toch blijft het redelijk overeind en wordt er druk gereageerd op vooral Vaticaanse uitspraken. Wij doen in geringe mate mee, maar de interesse ervoor in Nederland is gering tot afwezig.

Ondersteunend in spirituele zin zijn nog steeds de internationale zoom-eucharistievieringen die eens in de vijf weken plaatsvinden. Wereldwijd ontdekte men dat dat heel goed kan zonder priester. *Zowel Pakistan als Brazilië, waar men traditioneler is, deed gewoon mee omdat het niet anders kon.* Henk Baars participeert regelmatig in de voorbereiding. Samen met zijn partner vertaalt hij teksten van Huub Oosterhuis in het Engels en soms in het Frans.. Het contact met Pakistan laat schrijnend zien wat de verschillen in arm en rijk zijn. Regelmatig komen er dringende vragen om financiële ondersteuning. Onderling maken we dan soms bedragen over, waar voor ons gevoel gênant dankbaar op wordt gereageerd.

Het European Network 'Church on the Move' waar we ook lid van zijn, heeft als prioriteit de bemoeienis met de vergadering van aangesloten NGO's, CINGO genaamd. Er zijn twee à drie grote zoomsessies geweest. De laatste stond in het teken van de oorlog en vele Oekraïense verantwoordelijken kregen de 'floor'. Vanuit Nederland is (en wordt) gewerkt aan de inhoudelijke ondersteuning van Fernand Jehl in Frankrijk en van Hugo Castelli en Luis Angel Aguilar in Spanje; zij verzamelen informatie rond de problematiek van ongedocumenteerden en brengen dat in bij de mensenrechtencommissie aldaar. Het was niet gemakkelijk Franssprekende leden te

vinden in Nederland, maar o.a. Thom van den Beld en Marie Therese van der Loo ondersteunen. Henk Baars schreef hierover in ons magazine en blijft dat doen. Ook heeft hij nu stemrecht in het CINGO dat verbonden is aan de Raad van Europa.

Ook het Europese verband van de basisbeweging wordt gevolgd. 2of3bijEEN heet de koepel van basisbewegingen in Nederland. Er werd reeds een verslag geschreven in het magazine over een centrale bijeenkomst in Lyon. Aan een internationale bijeenkomst in Italië eind september 2024 wordt gewerkt, o.a. in een vergadering komende zomer in Brussel. We nemen daaraan deel. Het hoofdonderwerp zal worden: Op zoek naar een integrale spiritualiteit. Ook hier is sprake van een vergrijzingsproces en krimp. Maar niemand geeft het op vanwege te weinig enthousiasme. Dat is in heel Europa kenmerkend.